

Werk

Label: Other

Jahr: 1977

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311157X_0102|log98

Kontakt/Contact

[Digizeitschriften e.V.](#)
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

STRUČNÉ CHARAKTERISTIKY ČLÁNKŮ OTIŠTĚNÝCH V TOMTO ČÍSLE
V CIZÍM JAZYKU

JÍŘÍ JARNÍK, JAROSLAV KURZWEIL, Praha: *On conditions on right hand sides of differential relations.* (O podmínkách na pravé strany diferenciálních relací.)

Nechť pravá strana diferenciální relace (1) $\dot{x} \in F(t, x)$ je mnohoznačná funkce s kompaktními konvexními hodnotami. Nechť F je shora polospojité vzhledem k x ; o závislosti F na t se nepředpokládá nic. Dokazuje se, že existuje mnohoznačná funkce Q taková, že (i) Q je v jistém smyslu regulární vzhledem k dvojici proměnných (t, x) ; (ii) $Q(t, x) \subset F(t, x)$ pro všechna (t, x) ; (iii) každé řešení (1) je současně řešením relace $\dot{x} \in Q(t, x)$.

FRANTIŠEK NEUMAN, BRNO: *Categorical approach to global transformations of the n -th order linear differential equations.* (Globální transformace lineárních diferenciálních rovnic n -tého řádu s hlediska teorie kategorií.)

V práci jsou algebraickými prostředky studovány globální (tj. na celém definičním intervalu) transformace lineárních diferenciálních rovnic n -tého řádu ($n \geq 2$) na rozdíl od klasického vyšetřování Kummera, Laguerre, Brioscchi, Halpheny, Forsytha a dalších, započatého v polovině minulého století a zabývajícího se lokálními transformacemi. Globální transformace jsou důležité pro vystižení asymptotického chování, periodičnosti, ohraničenosti, kořenů, oscilace, disjunkovanosti a jiných globálních vlastností řešení podstatně svázaných s celým definičním intervalem. Práce navazuje na výsledek O. Borůvky pro oscilatorické rovnice 2. řádu na $(-\infty, \infty)$.

MARIE KOPÁČKOVÁ, OTTO VEJVODA, Praha: *Periodic vibrations of an extensible beam.* (Periodické slabě nelineární kmity tyče.)

Článek pojednává o periodických kmitech tyče délky π , která je na obou koncích upevněná, přičemž se bere v úvahu též její prodloužení. Předpokládá se, že kmity jsou popsány rovnicí $u_{tt} + u_{xxxx} - \varepsilon u_{xx} \int_0^\pi u_x(t, \zeta) d\zeta = g + \varepsilon^2 F(u)$, okrajovými podmínkami $u^{(2j)}(t, 0) = u^{(2j)}(t, \pi) = 0, j = 0, 1$ a podmínkami periodicity $u(t + \omega, x) = u(t, x)$. Za předpokladu, že g má speciální tvar, je dokázáno, že existuje takové řešení $u_0(t, x)$ výše uvedené úlohy pro $\varepsilon = 0$, že v jistém okolí tohoto řešení a pro dost malá ε má slabě nelineární úloha jediné řešení $u_\varepsilon(t, x)$ spojitě v ε a $u_\varepsilon \rightarrow u_0$ pro $\varepsilon \rightarrow 0$.

VLADIMÍR LOVICAR, Praha: *Periodic solutions of nonlinear abstract second order equations with dissipative terms.* (Periodická řešení lineárních abstraktních rovnic druhého řádu s disipativním členem.)

V článku je dokázána existence ω -periodických řešení rovnice $u''(t) + A^2 u(t) = F(t, u(t), u'(t))$. A je samoadjungovaný operátor v Hilbertově prostoru H_0 a F je operátor na $R \times D(A) \times H_0 \rightarrow H_0$, splňující některé další předpoklady.

MIROSLAV FIEDLER, Praha: *Isodynamic systems in Euclidean spaces and an n-dimensional analogue of a theorem by Pompeiu.* (Izodynamické soustavy bodů v euklidovských prostorech a n-rozměrná analogie jedné Pompeiovy věty.)

Vyšetřují se maximální množiny bodů $\{A_i\}$ v euklidovském prostoru, které splňují $q(A_i, A_j) = c_i c_j$ ($i \neq j$).

VLASTIMIL PTÁK, Praha, V. S. RETACH (B. C. PETAX), Moskva: *Singular supports, I.* (Singulární nosiče, I).

Autoři podávají teorii abstraktního zobecnění pojmu singulárního nosiče distribuce, která tvoří základ k řadě sdělení věnovaných obecné teorii rovnic tvaru $P'\eta = \zeta$, $\eta \in F'$, $\zeta \in E'$, kde E a F jsou induktivní limity Fréchetových prostorů a $P: E \rightarrow F$ je spojitě lineární zobrazení.

MIROSLAV KATĚTOV, Praha: *On idempotent filters.* (O idempotentních filtrech.)

V článku se dokazuje, že existují idempotentní filtry, tj. filtry $\mathcal{F}$ isomorfní se součinem $\mathcal{F} \cdot \mathcal{F}$. Je popsán explicitní způsob konstrukce idempotentních filtrů.

IVAN KOLÁŘ, Brno: *Fundamental vector fields on associated fiber bundles.* (Fundamentální vektorová pole na asociovaných fibrovaných prostorech.)

Jestliže Lieův grupoid G operuje na fibrované varietě Y , pak každý řez jeho Lieova algebroidu určuje tzv. fundamentální vektorové pole na varietě Y . Studují se prolongace takovýchto polí a podává se s nimi spojená obecná teorie Lieovského derivování pro fibrované variety.

RECENSE

N. Bourbaki: FONCTIONS D'UNE VARIABLE RÉELLE. (Funkce jedné reálné proměnné.)
Nouvelle édition Hermann, Paris 1976, 326 stran, cena 180 F.

O sérii *Éléments de mathématique*, do níž patří tato kniha, bylo již mnoho napsáno a nebudeme zde rozmnožovat řadu komentářů k celkové koncepci této série. Nové vydání vychází v trochu větším formátu, úhledně vázané, úprava zůstává tradiční, včetně značek pro „*tournant dangereux*“. Stránkování jednotlivých kapitol je vedeno nezávisle, což ještě dále zdůrazňuje příslušnost k rozsáhlé stavbě celých základů. Z celé série je tato kniha nejbližší k onomu oboru matematiky, které mu se tradičně říká klasická analýza. Tomu nasvědčují i názvy jednotlivých kapitol: 1. Derivace. 2. Primitivní funkce a integrály. 3. Elementární funkce. 4. Diferenciální rovnice. 5. Lokální vlastnosti funkcí. 6. Zobecněné Taylorovy rozvoje. 7. Funkce gamma.

Vzhledem k celkovému záměru, sledovanému *Základy*, uvádějí se výsledky i definice v co možná nejobecnější formě, což je někdy nezvyklé, je však v plném souladu s celkovou koncepcí díla.

Kniha je zajímavá i pro toho, kdo se s látkou obeznámil odjinud. Podání je tradičně netradiční a obsahuje řadu originálních přístupů a pohledů. Zajímavé jsou též *Notes historiques*.

Vlastimil Pták, Praha

Konrad Jörgens, Franz Rellich: EIGENWERTTHEORIE GEWÖHNLICHER DIFFERENTIALGLEICHUNGEN. Bearbeitet von J. Weidmann. Hochschultext. Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, New York 1976, IX + 227 str., cena DM 28,—.

Svazek obsahuje přepracovanou a doplněnou verzi první části Rellichovy přednášky o teorii vlastních čísel parciálních diferenciálních rovnic z roku 1952–53 v Göttingen. Je rozdělen do tří kapitol. V první je vyložena teorie lineárních operátorů v Hilbertově prostoru. Druhá se zabývá spektrálním rozkladem symetrických operátorů. Vyvrcholením textu je třetí kapitola věnovaná Weylově teorii singulárních diferenciálních rovnic druhého řádu.

Od vzniku původního Rellichova textu uplynulo dost času a tak současný stav poznání vynutil jeho aktualizaci. Zpracovatelé, K. Jörgens a po jeho úmrtí J. Weidmann, usilovali o zachování původní, z pedagogického hlediska velmi zdařilé, koncepce výkladu. Nové pojmy a výsledky zahrnuli proto do dodatků a úloh na konci prvních dvou kapitol.

Text je velmi dobrý úvod do nejdůležitějších partií teorie symetrických samoadjungovaných operátorů v Hilbertově prostoru a podává ve třetí kapitole úplný výklad spektrální teorie singulárních Sturmových-Liouvilleových operátorů.

Štefan Schwabik, Praha